

Udskriftsdato: 7. januar 2026

VEJ nr 9580 af 07/07/2023 (Gældende)

Vejledning om dagpenge ved sygdom til EF-Forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og gennemførelsesforordning nr. 987/2009

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j. nr. 23/08223

Vejledning om dagpenge ved sygdom til EF-Forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og gennemførelsesforordning nr. 987/2009

INDHOLD

Kapitel 1: Indledning

Kapitel 2: Om vejledningen

Kapitel 3: Geografisk anvendelsesområde

Kapitel 4: Personkreds

Kapitel 5: Lovvalg – det lands lovgivning, der skal anvendes

5.1. Ét lands lovgivning

5.2. Lønnet beskæftigelse og selvstændig virksomhed i ét land

5.3. Selvstændig virksomhed i to eller flere medlemsstater

5.4. Arbejde på skib

5.5. Tjenestemænd og dermed ligestillede

5.6. Værnepligtige

5.7. Ikke-erhvervsaktive personer

5.8. Særregler

Kapitel 6: Definitioner

Kapitel 7: Forordningernes regler om ret til ydelser ved sygdom i samspil med reglerne i sygedagpengelovgivningen

7.1. Relevante bestemmelser i forordningerne om ret til ydelser ved sygdom

7.2. Danske sygedagpenge til personer, der er beskæftiget i Danmark og bor i andet EU/EØS-land

7.2.1. Arbejdsgiverens forpligtelser

7.2.2. Selvstændige erhvervsdrivende

7.3. Særligt om proceduren for behandling af en sygedagpengesag ved ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land end det kompetente medlemsland

7.3.1. Kommunens behandling af ansøgninger om sygedagpenge for personer med ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land – omfattet af dansk lovgivning

7.4. Udsendte lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende til et andet EU/EØS-land

7.5. Flytning

7.5.1. Varig flytning fra Danmark til et andet EU/EØS-land

7.5.2. Midlertidigt ophold, herunder ferie og rekreationsophold i et andet EU/EØS-land

7.5.3. Varig flytning til Danmark fra et andet EU/EØS-land

7.6. Danske sygedagpenge til personer, der flytter til Danmark og har været beskæftiget i et andet EU/EØS-land

7.6.1 Omregning af tidsenheder

7.6.2. Kommunens behandling af ansøgninger om sygedagpenge til personer, der har været beskæftiget i et andet EU/EØS-land

Kapitel 8: Kommunens opgaver i forbindelse med behandling af sager vedrørende ydelser ved sygdom

8.1. Handlekommune

8.2. Behandling af ansøgninger

8.2.1. Videresendelse af ansøgninger til den kompetente institution/kontaktorganet

8.2.2. Ansøgning via opholdslandet

8.3. Generelle bestemmelser vedrørende sagsbehandlingen

8.3.1. Samarbejde

8.3.2. Sprog

Kapitel 9: Beregning

Kapitel 10: Borgerens pligter

10.1. Oplysningspligt

10.2. Tidsfrister for ansøgninger, erklæringer, klage eller sagsanlæg

Kapitel 11: Administrativ kontrol og opfølgning – dansk lovgivning i samspil med forordningerne

11.1. Administrativ kontrol og opfølgning (sygedagpengeopfølgning), når der udbetales sygedagpenge fra Danmark til en borger i andet EU/EØS-land

11.1.1. Når kommunen selv varetager sygedagpengeopfølgningen uden bistand fra opholds- eller bopælslandet

11.1.2. Når opholds- og bopælslandet bistår kommunen med sygedagpengeopfølgningen

11.1.3. Indkaldelse til samtale/opfølgning i Danmark

11.1.4. Vejledning m.v. til kommunerne i forbindelse med opfølgning over for en sygemeldt, der har ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land

11.2. Administrativ kontrol og opfølgning, når der udbetales sygedagpenge fra et andet EU/EØS - land til en borger i Danmark

11.3. Lægeundersøgelser

Kapitel 12: Modregning

Kapitel 13: Beskyttelse af personoplysninger

Kapitel 14: Nordisk konvention om social sikring

14.1. Særligt vedrørende Færøerne og Grønland

Kapitel 15: Bilaterale konventioner

Kapitel 16: EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information)

Kapitel 1: Indledning

Kendskab til de EU-retlige regler er nødvendig ved administrationen af dansk lovgivning, når der opstår spørgsmål om rettigheder for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og familiemedlemmer i situationer, hvor EU/EØS-borgere flytter imellem EU/EØS-lande.

De EU-regler, der har betydning ved administrationen af reglerne i sygedagpengeloven for EU/EØS-borgere, fremgår af:

- Forordning nr. 883/04 af 29. april 2004 om koordinering af sociale sikringsordninger (grundforordningen), og
- Forordning nr. 987/09 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/04 om koordinering af de sociale sikringsordninger (gennemførelsesforordningen).

Grundforordningen indeholder en række fælles bestemmelser om generelle principper og bestemmelser om, hvilket lands lovgivning der skal finde anvendelse i den konkrete situation. Disse regler gælder for alle typer af ydelser, der er omfattet af grundforordningen. Desuden er der en række specifikke regler, der knytter sig til de enkelte ydelsestyper, herunder til reglerne om sygedagpenge, som denne vejledning omhandler.

Gennemførelsesforordningen indeholder først og fremmest regler om den praktiske, administrative gennemførelse af reglerne i grundforordningen, såsom regler om indgivelse af ansøgninger, behandling af disse og kommunikation mellem medlemslandene. Herudover er der enkelte materielle regler i gennemførelsesforordningen. Gennemførelsesforordningens regler gælder på lige fod med grundforordningens regler.

Forordningernes regler er koordineringsregler, som er med til at sikre, at de personer, der er omfattet af forordningerne ikke mister allerede erhvervede rettigheder ved flytning fra et medlemsland til et andet, og at forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, som er tilbagelagt i ét medlemsland, medregnes ved erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser i et andet land. Der er således ikke tale om en harmonisering af reglerne i medlemslandene.

Derudover skal betingelserne i de enkelte nationale lovgivninger være opfyldt, for at der er ret til en ydelse.

Det er således en betingelse for at få ret til udbetaling af danske sygedagpenge, at betingelserne i sygedagpengeloven er opfyldt. Personkredsen i sygedagpengeloven er lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende, ledige med ret til arbejdsløshedsdagpenge og personer, der har pådraget sig en arbejdsskade.

Grundforordningen bygger på fire grundlæggende principper:

- Ligebehandlingsprincippet
- Sammenlægningsprincippet
- Eksportabilitetsprincippet
- Pro rata temporis-princippet

Ligebehandlingsprincippet betyder, at personer, der er omfattet af forordningen, har samme rettigheder og pligter efter en medlemsstats lovgivning, som denne stats egne statsborgere har. Ligebehandlingsprincippet indebærer forbud såvel mod direkte, som indirekte diskrimination.

Sammenlægningsprincippet betyder, at i de tilfælde, hvor bl.a. erhvervelse, bevarelse og generhvervelse af retten til ydelser i en medlemsstat er betinget af, at der er tilbagelagt forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig erhvervsvirksomhed, medregnes som udgangspunkt sådanne perioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning. Det samme gælder for perioder med udbetalte ydelser i et medlemsland, som indgår i varighedsbegrænsningen for udbetaling af den pågældende ydelse.

Eksportabilitetsprincippet betyder, at kontantydelser, som en person har ret til efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater eller efter forordningen, ikke må nedsættes, ændres eller stilles i bero, inddrages eller beslaglægges, fordi den pågældende eller dennes familie er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat. Princippet har til formål at sikre en person, der har erhvervet en rettighed, mod indtægsttab på grund af ophold i eller flytning til en anden medlemsstat end den, der udbetaler ydelsen.

Pro rata temporis-princippet giver ret til en forholdsmæssig ydelse, hvis en person ikke har nået at optjene ret til en fuld ydelse. Dette princip er her kun medtaget for fuldstændighedens skyld, da det udelukkende anvendes på pensionsordninger og fordelingen af udgifter til visse erstatninger efter lovgivningen om erhvervssygdomme. Princippet er således ikke relevant for sygedagpenge.

Forordningernes regler er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver EU-medlemsstat. Det betyder, at reglerne har karakter af lovgivning, som skal anvendes som anden lovgivning i Danmark.

EU-domstolen har gennem årene afsagt en lang række domme, som fortolker forordningerne - såvel de gældende, som de forordninger, som disse har afløst. Domstolens afgørelser er bindende for fortolkning af reglerne.

Kapitel 2: Om vejledningen

Denne vejledning vedrører EF-forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og forordning nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og disse forordningers samspil med sygedagpengelovgivningen.

Der har siden 1986 været udsendt vejledninger om de EU-regler om social sikring, der skal anvendes sammen med den danske lovgivning.

I april 1997 udsendtes en samlet revideret vejledning om EF-reglerne om social sikring i forhold til dansk lovgivning i form af 7 (del)vejledninger om anvendelse af EF-forordning 1408/71, (der senere er afløst af forordning nr. 883/2004), og EF-forordning 574/72, (der senere er afløst af forordning nr. 987/2009).

Vejledningerne var udarbejdet af en række statslige myndigheder med ansvarsområder, som relaterer sig til social sikring, herunder bl.a. Børne- og Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Sundheds-

og Ældreministeriet og de styrelser, som har fået udlagt administrationen af nogle af de opgaver, der henhører under disse ministerier.

Nogle af disse vejledninger er senere blevet afløst af opdaterede vejledninger m.v. De enkelte vejledninger er selvstændige enheder, der kan anvendes uafhængigt af hinanden. Dog er der i **vejledning om EF-regler om social sikring - Generel introduktion og fælles regler** (vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013) og i **vejledning om EF-regler om social sikring - Lovvalg** (vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013) beskrevet en række bestemmelser, som gælder alle sociale sikringsordninger, og som derfor skal anvendes sammen med de øvrige vejledninger - herunder denne vejledning.

Vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring – Generel introduktion og fælles regler - [Link](#)

Vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring – Lovvalg - [Link](#)

Denne vejledning er udarbejdet af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og vedrører koordineringsreglerne om sygedagpenge, som fremgår af EF-forordning nr. 883/04 og gennemførelsesforordning nr. 987/2009.

Vejledningen beskriver de EU-regler, som kommunerne skal have kendskab til i sager om sygedagpenge, herunder de EU-regler, der gælder for indhentning og udveksling af oplysninger imellem EU/EØS-landene i forbindelse med sagerne.

Vejledningen erstatter vejledning nr. 9998 af 23. oktober 2017, som afløste hæfte 3 (Dagpenge ved sygdom eller fødsel) i den samlede vejledning fra april 1997 om EF-regler om social sikring, for så vidt angår reglerne om sygedagpenge samt bilag 8 om sygedagpenge indenfor EU/EØS, som er et bilag til Vejledning om sygedagpenge nr. 9300 af 25. juni 2008.

De relevante fælles principper og lovvalgsreglerne i forordningerne omtales kort i denne vejledning, og det beskrives i hvilket omfang, de har betydning for administrationen af reglerne i sygedagpengelovgivningen.

I Bilag I til vejledningen beskrives de BUC's (flows) og SED-blanketter, som kommunerne skal have kendskab til på sygedagpengområdet. BUC står for *Business Use Case* og SED står for *Structured Electronic Document*.

Kapitel 3: Geografisk anvendelsesområde

Forordningerne anvendes inden for EU-landene og de lande, der er omfattet som følge af Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen). Schweiz har tilsluttet sig EØS-aftalen.

EØS- området omfatter følgende lande i Europa og oversøiske områder¹ :	Følgende lande/oversøiske territorier er ikke EØS- lande:
Azoerne (Portugal)	Andorra
Balearerne (Mallorca, Ibiza)(Spanien)	Arktiske territorier (Frankrig)
Belgien	Aruba (Nederlandene)
Bulgarien	Cypern (nord-ø)

Ceuta (Spanien)	De Nederlandske Antiller (Nederlandene)
Cypern (syd-ø)	Fransk Polynesien (Frankrig)
Danmark	Franske Sydlige og arktiske territorier
De Kanariske øer (Spanien)	Færøerne (Danmark)
Estland	Grønland (Danmark)
Finland	Mayotte, Saint Pierre
Frankrig	Miquelon (Frankrig)
Grækenland	Monaco
Guadeloupe (Frankrig)	Ny Caledonien (Frankrig)
Guyana (Frankrig)	San Marino
Irland	Schweiz
Island	Vatikanet
Italien	Wallis & Futuna øerne (Frankrig)
Kroatien	
Letland	
Liechtenstein	
Litauen	
Luxembourg	
Madeira (Portugal)	
Malta	
Martinique (Frankrig)	
Norge	
Nederlandene	
Polen	
Portugal	
Reunion (Frankrig)	

Rumænien	
Slovakiet	
Slovenien	
Spanien	
Sverige	
Tjekkiet	
Tyskland	
Ungarn	
Østrig	
Ålandsøerne (Finland)	
EØS/EFTA- landene og Schweiz	
Norge	
Island	
Liechtenstein	
Schweiz	

¹ Aftalen om Det Europæiske Samarbejdsområde omfatter de tidligere EFTA-lande Norge, Island og Lichtenstein. Schweiz har en tilsvarende aftale. I vejledningen omfatter EU-borgere derfor som udgangspunkt også EØS-borgere og borgere fra Schweiz.

Kapitel 4: Personkreds

I grundforordningens artikel 2, er det fastsat, hvilke personer, der er omfattet af forordningen (personkredsen). Efter denne bestemmelse gælder grundforordningen for personer, der er statsborgere i en medlemsstat, samt for statsløse personer og flygtninge bosat i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt for disses familiemedlemmer og efterladte.

Danske statsborgere er omfattet af grundforordningen, da Danmark er EU-medlemsland. EU-medlemskabet omfatter ikke Færøerne og Grønland, og grundforordningen gælder derfor ikke på Færøerne og Grønland. Men da færinger og grønlændere er danske statsborgere, gælder grundforordningens lovvalgsbestemmelser også for dem, når de har bopæl inden for det geografiske anvendelsesområde – altså i Danmark - se om begreberne ”bopæl” og ”ophold” pkt. 10 og 11 i vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring – Generel introduktion og fælles regler.

Grundforordningen gælder desuden for statsløse personer og flygtninge, som er bosat i et medlemsland. ”Statsløs” er en person, der er omfattet af artikel 1 i konventionen om statsløse personers retsstilling, undertegnet i New York i 1954. ”Flygtning” er en person, der er omfattet af artikel 1 i konventionen om flygtnings retsstilling, undertegnet i Geneve i 1951 og med en protokoltilføjelse i 1967.

Kommunerne kan i UdlændingeInformationsPortalen (kan findes på <https://nyidanmark.dk/da/Collaborators/uip>) finde oplysning om udlændinges nationalitet, opholdsgrundlag og historik. Flygtninge, der har opholdstilladelse under henvisning til ovennævnte konvention om flygtnings retsstilling, kan identificeres ved, at de er tildelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1. En statsløs person kan også være flygtning og dermed være omfattet af konventionsreglerne. Statsløse personer kan imidlertid have ophold på andet grundlag end asyl, f.eks. som familiesammenførte eller lønmodtagere.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en person, der har status som flygtning i Danmark, er flygtning i flygtningekonventionens forstand, kan kommunen rette henvendelse til Udlændingestyrelsen for at få dette afklaret. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en udlænding, som har opholdstilladelse meddelt af Udlændingestyrelsen, er anerkendt som statsløs i statsløsekonventionens forstand, kan kommunen rette henvendelse til Udlændingestyrelsen for at få dette afklaret.

Bortset fra flygtninge og statsløse personer gælder grundforordningen i Danmark ikke direkte for personer, der ikke er statsborgere i et land, som er medlem af EU - såkaldte tredjelandes statsborgere. Det skyldes, at Danmark har taget forbehold i punkt 19 i Europaparlamentets og Rådets forordning nr. 1231/2010 om udvidelse af anvendelsesområdet for forordning nr. 883/2004. For tredjelandes statsborgere, der har været omfattet af lovgivningen i et nordisk land, betyder den nordiske konvention af 12. juni 2012 om social sikring med tilhørende administrativ aftale (offentliggjort i bekendtgørelse nr. 12 af 18. august 2014) imidlertid, at disse tredjelandes statsborgere kan være omfattet af forordningerne nr. 883/2014 og nr. 987/2009, da den nordiske konvention henviser hertil.

Eksempel:

En amerikansk statsborger, der bor i Tyskland og arbejder i Danmark, har ikke ret til sygedagpenge fra Danmark.

På grund af den nordiske konvention om social sikring gælder det samme ikke, hvis en amerikansk statsborger er bosat i Sverige og arbejder i Danmark. Denne vil i kraft af den nordiske konvention være berettiget til sygedagpenge fra Danmark.

Kapitel 5: Lovvalg - det lands lovgivning, der skal anvendes

I vejledning om EF-regler om social sikring – Lovvalg, findes en udførlig gennemgang af forordningens lovvalgsregler. Det er nødvendigt at have kendskab til disse, da reglerne i de sager, som denne vejledning vedrører, er bestemmende for, hvilket lands lovgivning om social sikring den omhandlede borger er omfattet af. Det land, hvis lovgivning anvendes, kaldes i forordningerne den kompetente medlemsstat. I Danmark er det Udbetaling Danmark Internationalt, der træffer afgørelse vedrørende lovvalget, hvis der er tvivl om dette.

I grundforordningens afsnit II er fastsat en række regler, der afgør, hvilket lands lovgivning, der skal anvendes. Disse regler er kort beskrevet nedenfor. For en mere detaljeret gennemgang henvises til vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013 om EF-regler om social sikring – Lovvalg (lovvalgsvejledningen).

Der skal således først tages stilling til, hvilket lands lovgivning, der skal anvendes, før der kan træffes afgørelse om, i hvilket omfang borgeren har en ret (eller en pligt) efter dette lands nationale lovgivning.

5.1. Ét lands lovgivning

En person kan kun være omfattet af ét medlemslands lovgivning ad gangen. Det fremgår af artikel 11, stk. 1, i grundforordningen, at personer, der er omfattet af forordningen alene er undergivet lovgivningen i én

medlemsstat. Der kan således ikke samtidig anvendes to eller flere landes lovgivning for samme sociale sikringsgren eller ydelsestype, ligesom der ikke kan anvendes ét lands lovgivning for visse ydelser og et andet lands lovgivning for andre.

5.2. Lønnet beskæftigelse og selvstændig virksomhed i ét land

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, a) i grundforordningen, at en person, der udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i én medlemsstat, er omfattet af denne medlemsstats lovgivning. Denne hovedregel finder også anvendelse for personer, der betegnes som grænsearbejdere, dvs. en person, der udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en medlemsstat, men som er bosat i en anden medlemsstat, hvortil personen vender tilbage hver dag eller mindst én gang om ugen, jf. grundforordningens artikel 1, litra f).

Det er således hovedreglen for beskæftigede personer, at de er omfattet af lovgivningen i det medlemsland, de er beskæftiget i. Dette gælder, uanset om der er andre forhold i det konkrete tilfælde, som peger i anden retning - som f.eks. at arbejdsgiveren eller den selvstændige virksomhed har hjemsted i et andet land, eller at den beskæftigede bor i et andet land, end der hvor beskæftigelsen udføres. Det afgørende er, hvor beskæftigelsen rent fysisk udføres.

5.3. Selvstændig virksomhed i to eller flere medlemsstater

Det fremgår af artikel 13, stk. 2, i grundforordningen, at en person, der normalt udøver selvstændig virksomhed i to eller flere medlemsstater, er omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, såfremt pågældende udøver en væsentlig del af sin virksomhed i denne medlemsstat.

5.4. Arbejde på skib

Det fremgår af artikel 11, stk. 4, i grundforordningen, at en person, der udøver beskæftigelse om bord på et skib, er omfattet af lovgivningen i det land, hvis flag skibet fører.

Hvis personen bor i det land, hvor arbejdsgiveren har hjemsted, og lønnen udbetales herfra, så er personen dog omfattet af lovgivningen i bopælslandet, uanset hvilket flag skibet fører.

5.5. Tjenestemænd og dermed ligestillede

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, b) i grundforordningen, at tjenestemænd og dermed ligestillede er omfattet af lovgivningen i det medlemsland, i hvis forvaltning de er ansat.

Efter den danske definition er tjenestemænd og dermed ligestillede alle offentligt ansatte, som har en minister, regionsformand eller borgmester som øverste chef.

Visse privatansatte kan også anses som offentligt ansatte såsom ansatte ved selvejende eller andre private institutioner og virksomheder, hvis lønudgiften dækkes med mindst 50 procent af offentlige midler. Det er under forudsætning af, at der er direkte forbindelse mellem refusion af lønudgiften og den offentlige myndighed. Det vil sige, at den offentlige myndighed betaler lønudgiften som direkte tilskud.

5.6. Værnepligtige

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, d) i grundforordningen, at personer, der aftjener værnepligt (militær eller civil), er omfattet af lovgivningen i det land, som værnepligten aftjenes for.

5.7. Ikke-erhvervsaktive personer

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, e) i grundforordningen, at personer, som ikke er erhvervsaktive, er omfattet af lovgivningen i bopælslandet.

5.8. Særregler

Der findes en række særregler for lovvalg, herunder i de situationer, hvor der er tale om udøvelse af beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område. Disse regler gælder som undtagelser til de ovennævnte regler.

Kapitel 6: Definitioner

Grundforordningens afsnit I, artikel 1, indeholder en række definitioner af forskellige begreber i forordningerne. Her nævnes de væsentligste definitioner:

- Institution: den myndighed, som det påhviler at administrere lovgivningen i dens helhed eller en del af den (artikel 1, litra p).
- Den kompetente institution: er bl.a. defineret som den institution, som har kompetencen i forhold til den berørte persons sag på tidspunktet for indgivelse af ansøgning om ydelser (artikel 1, litra q). (Dette er kommunerne for sygedagpenge og Udbetaling Danmark for sygedagpengeforsikringsordningerne).
- Den kompetente medlemsstat: den medlemsstat, hvor den kompetente institution er beliggende (artikel 1, litra s).
- Den kompetente myndighed: det ministerområde, hvor den sociale sikringsordning henhører (artikel 1, litra m). (Dette er for sygedagpenge Beskæftigelsesministeriet).
- Forsikringstager: enhver person, der opfylder betingelserne i lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent, for ret til en ydelse (artikel 1, litra c).

Kapitel 7: Forordningernes regler om ret til ydelser ved sygdom i samspil med reglerne i sygedagpengelovgivningen

7.1. Relevante bestemmelser i forordningerne om ret til ydelser ved sygdom

De relevante bestemmelser om retten til sygedagpenge findes i grundforordningens artikel 21 og i gennemførelsesforordningens artikel 27, jf. afsnit III, kapitel 1, *Ydelser ved sygdom og moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab*, i såvel grundforordningen som i gennemførelsesforordningen. Artiklerne 17-20 i dette afsnit vedrører udelukkende naturalydelser i form af behandlinger.

Artiklerne 21 og 27 vedrører sygedagpenge i forbindelse med uarbejdsdygtighed ved ophold eller bopæl i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat.

Grundforordningens artikel 21

Kontantydelse

1. En forsikringstager eller hans familiemedlemmer, som er bosat eller opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, har ret til kontantydelse fra den kompetente institution efter den lovgivning, der gælder for denne institution. Ved aftale mellem den kompetente institution og institutionen på bopæls- eller opholdsstedet kan disse ydelser dog udbetales af bopæls-

eller opholdsstedets institution for den kompetente institutions regning efter lovgivningen i den kompetente medlemsstat.

2. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning kontantydelse beregnes på grundlag af en gennemsnitsindtægt eller en gennemsnitlig bidragsbasis, fastsætter denne gennemsnitsindtægt eller gennemsnitlige bidragsbasis alene på grundlag af konstaterede indtægter eller anvendte bidragsbaser i de perioder, der er tilbagelagt efter den nævnte lovgivning.

3. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning kontantydelse beregnes på grundlag af en fastsat indtægt, skal alene tage hensyn til den fastsatte indtægt, eller i givet fald gennemsnittet af de fastsatte indtægter, der svarer til de perioder, der er tilbagelagt efter den nævnte lovgivning.

4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor der i den for den kompetente institution gældende lovgivning er fastsat en bestemt referenceperiode, som i givet fald helt eller delvist svarer til de perioder, som den pågældende har tilbagelagt efter lovgivningen i én eller flere andre medlemsstater.

Gennemførelsesforordningens artikel 27

Kontantydelse i forbindelse med uarbejdsdygtighed ved ophold eller bopæl i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat

A. Procedure for forsikringstageren

1. Hvis der i den kompetente medlemsstats lovgivning er krav om, at forsikringstageren fremlægger en erklæring for at modtage kontantydelse i forbindelse med uarbejdsdygtighed, jf. artikel 21, stk. 1, i grundforordningen, skal forsikringstageren anmode den læge i bopælsmedlemsstaten, der har konstateret vedkommendes helbredstilstand, om at attestere, at vedkommende er uarbejdsdygtig, og angive den forventede varighed.

2. Forsikringstageren fremsender erklæringen til den kompetente institution inden for den frist, der er fastsat i lovgivningen i den kompetente medlemsstat.

3. Hvor de behandlende læger i bopælsmedlemsstaten ikke udsteder erklæringer om uarbejdsdygtighed, og hvor der er krav om sådanne erklæringer i den kompetente medlemsstats lovgivning, retter den pågældende direkte henvendelse til bopælsstedets institution. Denne institution foranlediger straks, at den pågældende person undersøges af en læge til vurdering af vedkommendes uarbejdsdygtighed, og at den i stk. 1 omhandlede erklæring bliver udstedt. Erklæringen sendes straks til den kompetente institution.

4. Fremsendelse af det dokument, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, fritager ikke forsikringstageren for at overholde forpligtelserne i henhold til den gældende lovgivning, navnlig med hensyn til den pågældendes arbejdsgiver. Hvis det er relevant, kan arbejdsgiveren og/eller den kompetente institution opfordre arbejdstageren til at deltage i aktiviteter, der skal fremme mulighederne for og bistå vedkommende med hensyn til at vende tilbage til beskæftigelse.

B. Procedure for bopælsmedlemsstatens institution

5. På anmodning fra den kompetente institution, iværksætter bopælsstedets institution den nødvendige administrative eller lægelige kontrol af den berørte person i henhold til den lovgivning, der anvendes af sidstnævnte institution. Den kontrollerende læges erklæring, navnlig vedrørende uarbejdsdygtighedens forventede varighed, sendes straks af bopælsstedets institution til den kompetente institution.

C. Procedure for den kompetente institution

6. Den kompetente institution bevarer retten til at lade forsikringstageren undersøge af en af den udpeget læge.

7. Med forbehold af artikel 21, stk. 1, andet punktum, i grundforordningen udbetaler den kompetente institution kontantydelse direkte til den pågældende og underretter om nødvendigt bopælsstedets institution herom.

8. Ved anvendelsen af artikel 21, stk. 1, i grundforordningen har oplysningerne i en forsikret persons uarbejdsdygtighedserklæring, der er udfærdiget i en anden medlemsstat på grundlag af den kontrollerende læges eller institutions konstatering, samme juridiske værdi som en erklæring, der er udfærdiget i den kompetente medlemsstat.

9. Hvis den kompetente institution nægter at udbetale kontantydelse, underretter den forsikringstageren om denne afgørelse og orienterer samtidig bopælsstedets institution.

D. Procedure ved ophold i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat

10. Stk. 1-9 finder tilsvarende anvendelse, når en forsikringstager opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat.

7.2. Danske sygedagpenge til personer, der er beskæftiget i Danmark og bor i andet EU/EØS-land

En person, der er beskæftiget i Danmark, vil – uanset om den pågældende bor i Danmark eller i et andet EU/EØS-land (grænsegænger) - efter lovvalgsreglerne i grundforordningen som udgangspunkt være omfattet af dansk lovgivning, og vil derfor være berettiget til danske sygedagpenge, hvis betingelserne i sygedagpengelovgivningen er opfyldt. Dette fremgår af grundforordningens artikel 21. Det kan dog aftales, at sygedagpengene lægges ud af bopæls- eller opholdsstedets institution for den kompetente institutions regning efter lovgivningen i den kompetente institution.

Udgangspunktet i sygedagpengelovgivningen er, at retten til sygedagpenge er betinget af lovligt ophold i Danmark, og at den indkomst, der indgår i beregningsgrundlaget for en eventuel sygedagpengeydelse kan beskattes i Danmark, jf. sygedagpengelovens §§ 3 og 4.

En beskæftiget person, der efter lovvalgsreglerne er omfattet af dansk lovgivning, vil imidlertid kunne være berettiget til danske sygedagpenge, selvom den pågældende har bopæl eller ophold i et andet EU/EØS-land, og selvom indtægten ikke er skattepligtig her i landet. Dette fremgår såvel af grundforordningen, som af bestemmelserne i sygedagpengelovens § 3, stk. 3, og § 4, stk. 3. En borger med bopæl i et andet EU/EØS-land, der er berettiget til danske sygedagpenge, bevarer retten til sygedagpenge, selvom borgeren bliver afskediget fra sit arbejde i Danmark i sygeperioden. Det er en forudsætning, at betingelserne for at modtage danske sygedagpenge i øvrigt er opfyldt.

Hvis det følger af lovvalgsreglerne, at en arbejdstager er omfattet af lovgivningen i et andet EU/EØS-land, vil pågældende ikke have ret til danske sygedagpenge, selvom pågældende har bopæl i Danmark eller er beskæftiget for en arbejdsgiver med hjemsted i Danmark.

Opfylder arbejdstageren ikke betingelserne i det andet EU/EØS-lands nationale lovgivning for ret til sygedagpenge, opstår der ikke af denne grund ret til sygedagpenge fra Danmark.

7.2.1. Arbejdsgiverens forpligtelser

En udenlandsk arbejdsgiver, der har ansat en arbejdstager, som efter grundforordningen er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, har i forhold til arbejdstageren de samme rettigheder og forpligtelser efter den danske sygedagpengelov, som en arbejdsgiver, der har hjemsted i Danmark, og som beskæftiger en arbejdstager i Danmark.

En udenlandsk arbejdsgiver har således pligt til at betale sygedagpenge ved sygdom til en arbejdstager efter reglerne i sygedagpengeloven, når arbejdstageren opfylder sygedagpengelovens betingelser herfor.

Udenlandske arbejdsgivere, der betaler løn under sygdom, indtræder således også i den ansattes ret til sygedagpenge fra kommunen og er berettiget til refusion.

Endvidere har en udenlandsk arbejdsgiver, hvis ansatte er omfattet af de danske sygedagpengeregler, f. eks. mulighed for at tegne en forsikring efter sygedagpengelovens § 55 (forudsat, at der er tale om en mindre privat arbejdsgiver), som giver arbejdsgiveren ret til fra arbejdstagerens anden fraværsdag at få refunderet beløb fra kommunen, som arbejdsgiveren har udbetalt i sygedagpenge til arbejdstageren. Arbejdsgiveren har desuden mulighed for at indgå en aftale efter sygedagpengelovens § 56 om refusion af sygedagpenge ved arbejdstagerens langvarige eller kroniske sygdomme.

En arbejdsgiver med hjemsted i Danmark, som beskæftiger en arbejdstager, der er omfattet af et andet medlemslands lovgivning om social sikring, har ingen rettigheder eller forpligtelser efter de danske sygedagpengeregler for så vidt angår den pågældende arbejdstager. Derimod har en arbejdsgiver, som beskæftiger en arbejdstager, der er omfattet af et andet medlemslands lovgivning, pligt til at betale eventuelle bidrag til sygeforsikringen i det pågældende land.

7.2.2. Selvstændige erhvervsdrivende

En selvstændig erhvervsdrivende, der driver virksomhed i Danmark, er efter lovvalgsreglerne som udgangspunkt omfattet af dansk lovgivning, og vil være berettiget til sygedagpenge, hvis betingelserne i sygedagpengeloven er opfyldt.

En selvstændig erhvervsdrivende, der er omfattet af dansk lovgivning, kan således tegne en sygedagpengeforsikring efter sygedagpengelovens § 45, som giver ret til sygedagpenge fra kommunen fra første eller tredje fraværsdag. Selvstændige erhvervsdrivende har normalt først ret til sygedagpenge fra kommunen efter 2 ugers sygdom.

7.3. Særligt om proceduren for behandling af en sygedagpengesag ved ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land end det kompetente medlemsland

I gennemførelsesforordningens artikel 27 er procedurerne for behandling af en sygedagpengesag fastsat for så vidt angår den situation, hvor borgeren har **bopæl** i et andet EU-medlemsland end den kompetente medlemsstat.

Artikel 27 er inddelt i:

- A) Procedure for forsikringstageren, dvs. den sygemeldte
- B) Procedure for bopælsmedlemsstatens institution
- C) Procedure for den kompetente institution

Endelig er der et punkt D), hvor det oplyses, at de bestemmelser, der beskrives under punkterne A) – C) finder tilsvarende anvendelse, når en forsikringstager **opholder** sig i et andet medlemsland end den kompetente medlemsstat.

Om SED-blanketterne til brug for udvekslingen af de relevante oplysninger, henvises til Bilag I til denne vejledning.

A) Procedure for forsikringstageren (den sygemeldte)

Det fremgår af punkt A), at hvis lovgivningen i den kompetente medlemsstat kræver, at den sygemeldte fremlægger en lægeerklæring, skal den sygemeldte anmode den læge i bopælsmedlemslandet, der har konstateret vedkommendes helbredstilstand, om at attestere, at vedkommende er uarbejdsdygtig, og samtidig angive den forventede varighed. Den sygemeldte fremsender erklæringen til den kompetente institution inden for den frist, der er fastsat i lovgivningen i den kompetente medlemsstat.

Hvis de behandlende læger i bopælsmedlemsstaten ikke udsteder erklæringer om uarbejdsdygtighed, og hvor der i den kompetente medlemsstats lovgivning er et krav om, at den sygemeldte fremlægger en lægeerklæring i forbindelse med ansøgning om ydelsen, retter den sygemeldte direkte henvendelse til bopælsstedets institution. Denne institution foranlediger straks, at den pågældende person undersøges af en læge, der vurderer vedkommendes uarbejdsdygtighed og udsteder en erklæring. Erklæringen sendes straks til den kompetente institution.

Fremsendelse af erklæringen fritager ikke den sygemeldte for at overholde forpligtelserne efter den lovgivning, som pågældende er omfattet af, herunder heller ikke de krav, der stilles i forhold til den pågældendes arbejdsgiver. Hvis det er relevant, kan arbejdsgiveren og/eller den kompetente institution opfordre den sygemeldte til at deltage i aktiviteter, der skal fremme mulighederne for at vende tilbage til beskæftigelse.

Eksempel:

En franskmand, der er beskæftiget i Danmark, men som under sin sygdom tager hjem til familien i Frankrig, kan således søge om danske sygedagpenge derfra via opholdsstedets institution – dvs. fra Frankrig. Den sygemeldte er fortsat omfattet af den danske sygedagpengelov, herunder bl.a. pligten til at anmelde sygefravær til arbejdsgiveren. Den sygemeldte er også forpligtet til at deltage i aktiviteter, som kan fremme mulighederne for at vende tilbage i beskæftigelse, herunder en gradvis tilbagevenden til jobbet – evt. med skånehensyn.

B) Procedure for bopælsmedlemsstatens institution

Hvis den kompetente institution anmoder om det, iværksætter bopælsstedets institution den nødvendige administrative eller lægelige kontrol af den sygemeldte efter lovgivningen i bopæls- eller opholdsstedets institution. Den kontrollerende læges erklæring, navnlig vedrørende uarbejdsdygtighedens forventede varighed, sendes straks af bopælsstedets institution til den kompetente institution.

Eksempel:

Kommunen kan til brug for behandling af en sag om sygedagpenge, hvor den sygemeldte f.eks. bor i Sverige og arbejder i Danmark, anmode den svenske institution om at iværksætte, at der udstedes en lægeerklæring. Den svenske institution vil så få udstedt en erklæring med udgangspunkt i de svenske regler. Lægeerklæringen sendes til den danske kommune og indgår således i opfølgningen.

Eksempel:

Hvis Danmark er det kompetente land til at udbetale sygedagpenge, kan kommunen i en sag om sygedagpenge, hvor den sygemeldte opholder sig i f.eks. Spanien, anmode den spanske institution om at foretage den administrative kontrol (opfølgning) i sagen. Kontrollen sker efter de spanske regler. Kommunen kan i sin anmodning tilkendegive, hvad kommunen måtte ønske udført som led i kontrollen.

Eksempel:

Hvis Danmark er det kompetente land til at udbetale sygedagpenge, kan kommunen vælge at foretage opfølgningen i forhold til en sygedagpengemodtager, der bor i Sverige, uden inddragelse af den svenske bopælsinstitution, f.eks. i de tilfælde, hvor personen er i stand til at tage til opfølgningssamtale i Danmark og eventuelt genoptage arbejdet gradvist.

C) Procedure for den kompetente institution

Den kompetente institution bevarer retten til at lade den sygemeldte undersøge af en læge udpeget af den kompetente institution.

Den kompetente institution udbetaler kontantydelse direkte til den sygemeldte og underretter om nødvendigt bopælsstedets institution herom. Hvis den kompetente institution giver afslag på udbetaling af sygedagpenge, underretter den ansøgeren herom og orienterer samtidig bopælsstedets institution.

Oplysningerne i en lægeerklæring, der er udfærdiget i en anden medlemsstat på grundlag af den kontrollerende læges eller institutions konstatering, har samme juridiske værdi som en erklæring, der er udstedt i den kompetente medlemsstat.

Med hensyn til vurdering af om ansøgeren er uarbejdsdygtig, vil den kompetente institution som udgangspunkt være bundet af den lægelige vurdering af uarbejdsdygtigheden samt varigheden heraf, som er foretaget af den pågældende læge i bopælsmedlemsstaten.

Der henvises i øvrigt til denne vejlednings kapitler 8 og 10 om bl.a. oplysningspligt og samarbejde.

7.3.1. Kommunens behandling af ansøgninger om sygedagpenge for personer med ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land – omfattet af dansk lovgivning

Som det fremgår af kapitel 5, er en EU/EØS-borger som udgangspunkt omfattet af beskæftigelseslandets lovgivning. F.eks. vil en borger, der bor i Sverige og arbejder i Danmark, som udgangspunkt være omfattet af dansk lovgivning. Personer, der udsendes eller flytter til et andet medlemsland, vil dog fortsat kunne være omfattet af dansk lovgivning, se afsnit 7.5.

Som det fremgår af artikel 27 i gennemførelsesforordningen, kan borgeren sende en anmodning om sygedagpenge direkte til den relevante, danske kommune. Hvis den sygemeldte skal via den stedlige institution i bopælslandet for at få en lægeerklæring, vil den stedlige institution skulle sende en SED-blanket S055 vedlagt en lægeerklæring. Det samme skal den danske kommune i øvrigt gøre i den situation, hvor en EU/EØS-borger, der opholder sig i Danmark, skal ansøge om en sygedagpengeydelse i et andet medlemsland, og der er behov for, at den danske kommune er inde over sagen.

Den danske kommune skal herefter tage stilling til, om borgeren er uarbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand.

Kommunens afgørelse sendes til den pågældende borger, og hvis den stedlige institution i bopælslandet har været inde over sagen og har sendt en SED-blanket S055, sender kommunen sit svar på en SED-blanket S046 – hvad enten der er tale om en tilkendelse eller et afslag. Oplysning om stop af sygedagpengene gives på en SED-blanket S048. Den stedlige institution kan forinden have givet informationer til den danske kommune, der har betydning for udbetaling af en ydelse, som f.eks. at borgeren ikke længere er vurderet at være uarbejdsdygtig på en SED-blanket S048. (Det samme skal en dansk kommune gøre, hvis kommunen har eller får oplysning om, at en borger, der bor i Danmark og som modtager en sygedagpengeydelse fra et andet medlemsland ikke længere vurderes at være uarbejdsdygtig).

Er der i sagsbehandlingen behov for at indhente yderligere oplysninger, anmode om yderligere lægeattester eller andre opfølgningsinitiativer anvendes SED-blanketterne H120-H121-. Nogle af de andre horisontale SED-blanketter vil ligeledes kunne anvendes, afhængig af hvad der ønskes oplysninger om.

Der henvises til de uddybende bemærkninger om anvendelsen af SED-blanketterne i Bilag I, til vejledningen.

7.4. Udsendte lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende til et andet EU/EØS-land

Efter grundforordningens artikel 12, stk. 1, er en arbejdstager, der udsendes af en dansk virksomhed til at udføre arbejde i et andet EU/EØS-land, omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Retten til sygedagpenge efter dansk lovgivning bevares således, hvis det ved udsendelsen påregnes, at arbejdet i det andet EU/EØS-land ikke vil vare længere end 24 måneder, og at den pågældende ikke udsendes for at afløse en anden udsendt person.

En tilsvarende regel gælder for selvstændige erhvervsdrivende, som normalt har selvstændig beskæftigelse i Danmark. De forbliver omfattet af dansk lovgivning om social sikring, når de udfører arbejde i et andet EU/EØS-land, og når dette arbejde ikke forventes at vare længere end 24 måneder, jf. artikel 12, stk. 2.

Både arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende har mulighed for at få forlænget den periode, hvor de er omfattet af dansk lovgivning. Der henvises til artikel 16 i grundforordningen og til vejledning om EF-regler om social sikring – Lovvalg.

7.5. Flytning

7.5.1. Varig flytning fra Danmark til et andet EU/EØS-land

En opnået ret til danske sygedagpenge bevares ved flytning til et andet EU/EØS-land, medmindre flytningen forhaler helbredelsen eller vanskeliggør en gennemførelse af lægebehandlingen.

I principmeddelelse D-5-04 udtalte Ankestyrelsen, at en person, som modtager danske sygedagpenge i anledning af sygdom, fortsat kan få udbetalt de danske sygedagpenge ved flytning til et andet EU/EØS-land, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Det er en betingelse for at bevare retten til danske sygedagpenge, at sygedagpengelovgivningens øvrige betingelser er opfyldt, herunder at borgeren er uarbejdsdygtig. Kommunen skal således, så godt det er muligt, følge op på sygedagpengesagen over for den sygemeldte efter de regler, der er fastsat i den danske sygedagpengelov. Se nærmere kapitel 11 om administrativ kontrol og opfølgning.

7.5.2. Midlertidigt ophold, herunder ferie og rekreationsophold i et andet EU/EØS-land

Under midlertidige ophold i et andet EU/EØS-land kan retten til danske sygedagpenge bevares.

Se principmeddelelse 58-16. Det fremgår heraf, at en borger, der flytter til et andet EU/EØS-land, og som efter EU-reglerne er omfattet af de danske regler om social sikring, har ret til sygedagpenge, selvom borgeren ikke har ophold i Danmark. Det er, som ved varig flytning, en betingelse for at bevare retten til danske sygedagpenge, at sygedagpengelovgivningens øvrige betingelser er opfyldt, herunder at borgeren er uarbejdsdygtig.

Det fremgår ligeledes af principmeddelelsen, at der ikke er ret til sygedagpenge under ferie. Dette gælder, uanset om ferien holdes i ind- eller udland. Under ferie opfylder borgeren ikke betingelsen om at være uarbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand.

7.5.3. Varig flytning til Danmark fra et andet EU/EØS-land

Personer, der modtager en ydelse under sygdom fra et andet EU/EØS-land, skal ved flytning til Danmark fortsat have udbetalt ydelsen fra dette land. Hvis retten ophører, vil den pågældende blive omfattet af dansk lovgivning, men vil ikke være berettiget til danske sygedagpenge for det samme sygdomstilfælde og vil ved et nyt sygdomstilfælde kun være berettiget til danske sygedagpenge, hvis betingelserne i sygedagpengelovgivningen, herunder beskæftigelseskravet, er opfyldt. Se principmeddelelse 3-13.

7.6. Danske sygedagpenge til personer, der flytter til Danmark og har været beskæftiget i et andet EU/EØS-land

Efter grundforordningens artikel 6 kan der ske sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt i en medlemsstat med perioder, der er tilbagelagt i den kompetente stat.

Grundforordningens artikel 6

Sammenlægning af perioder

Medmindre andet er fastsat i denne forordning, medregner den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning gør:

- erhvervelse, bevarelse, varighed eller generhvervelse af retten til ydelser
- dækning i henhold til lovgivningen eller
- adgang til eller fritagelse for tvungen forsikring, frivillig forsikring og frivillig fortsat

forsikring betinget af, at der er tilbagelagt forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, i nødvendigt omfang forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, som om der er tale om perioder, der er tilbagelagt efter den for pågældende institution gældende lovgivning.

Retten til sygedagpenge efter sygedagpengelovens § 32, stk. 1, er som udgangspunkt betinget af, at der er tilbagelagt perioder med beskæftigelse (beskæftigelseskrav skal opfyldes for at have ret til sygedagpenge). Ifølge grundforordningens artikel 6 skal der ske en sammenlægning af perioder med beskæftigelse tilbagelagt i et andet medlemsland med perioder med beskæftigelse i Danmark. Bestemmelsen fortolkes således, at den sygemeldte skal være kommet ind på det danske arbejdsmarked for at være omfattet af

den danske lovgivning. Den pågældende skal således have beskæftigelse i Danmark for at have noget at lægge til de tidligere tilbagelagte perioder med beskæftigelse. Der kan derfor ikke opnås ret til ydelser i ét medlemsland alene på baggrund af beskæftigelsesperioder i et andet medlemsland.

Sammenlægningsbestemmelsen anvendes endvidere ved beregning af, hvornår tidsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge efter sygedagpengelovens §§ 24 og 25 (revurderingstidspunktet) er indtrådt. Ved beregning af hvornår tidsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge efter sygedagpengeloven indtræder, indgår således perioder, hvor sygedagpengemodtageren har modtaget sygedagpenge fra et andet medlemsland.

Endvidere vil der kunne skulle ske sammenlægning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder tilbagelagt i et andet medlemsland i forbindelse med opgørelse af ventetiden i § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om sygedagpengeforsikring for selvstændige erhvervsdrivende og private arbejdsgivere.

Når sygedagpengemodtageren har været omfattet af et andet lands lovgivning i en del af den periode, som indgår ved opgørelsen af beskæftigelseskravet eller ved beregning af sygedagpengeperiodens længde, må kommunen indhente oplysninger fra den udenlandske institution om, hvorvidt der er udbetalt sygedagpenge fra denne institution, og i givet fald for hvilken periode.

Eksempel:

En lønmodtager har været beskæftiget i Polen og kommer til Danmark for at arbejde, men bliver syg før beskæftigelsen i Danmark påbegyndes. Pågældende vil ikke være berettiget til sygedagpenge i Danmark, uanset hvor lang tid han har været beskæftiget i Polen, da han ikke er kommet ind på det danske arbejdsmarked, og således ikke har beskæftigelse i Danmark at lægge til beskæftigelsen fra Polen.

Eksempel:

En lønmodtager, der har været beskæftiget i Letland i en årrække, får ansættelse i Danmark og starter arbejde dagen efter, at han ophørte med arbejdet i Letland. Efter 6 ugers ansættelse bliver pågældende uarbejdsdygtig på grund af sygdom. Han vil være berettiget til sygedagpenge fra den danske kommune, hvis han ved sammenlægningen af de to beskæftigelsesperioder i henholdsvis Letland og Danmark opfylder beskæftigelseskravet (om beskæftigelse i mindst 240 timer inden for de seneste 6 afsluttede kalendermåneder og beskæftigelse på mindst 40 timer i mindst 5 af disse måneder).

Eksempel:

En lønmodtager har som beskæftiget i Sverige fået svenske sygedagpenge i 3 måneder. Han bliver kort efter sygdomsophøret ansat i Danmark, men bliver efter 4 måneders ansættelse langtidssygemeldt. I den forbindelse skal kommunen være opmærksom på, at udbetalingen af svenske sygedagpenge skal indgå i opgørelsen af varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge fra Danmark.

Om opgørelsen af perioder tilbagelagt i en anden medlemsstat henvises til afsnit 7.6.1.

7.6.1 Omregning af tidsenheder

Der er i grundforordningens artikel 13 fastsat regler, der tager højde for de tilfælde, hvor der ved opgørelse af perioder tilbagelagt under et andet medlemslands lovgivning, anvendes andre tidsenheder end dem, der anvendes i et andet medlemslands lovgivning.

Er den ordning, der skal omregnes fra, f.eks. baseret på en 5 dages uge, svarer én dag til 9 timer, en måned til 22 dage, et kvartal til 66 dage, og det højeste antal dage i et kalenderår til 264 dage.

Den periode, der skal anvendes som grundlag for omregningen, meddeles af institutionen i den medlemsstat, den pågældende var underlagt i perioden. Når institutionen meddeler perioder udtrykt i dage, skal den samtidig oplyse, om den ordning, som den administrerer, er baseret på fem dage, seks dage eller syv dage.

7.6.2. Kommunens behandling af ansøgninger om sygedagpenge til personer, der har været beskæftiget i et andet EU/EØS-land

Kommunen kan indhente dokumentation for forsikrings- eller beskæftigelsesperioder fra den kompetente institution i det land, hvis lovgivning den pågældende var omfattet af i den omhandlede periode. Hertil anvendes SED-blanket S040. Besvarelse af en sådan henvendelse sker på en SED-blanket S041.

Der henvises i øvrigt til afsnit 7.3.1. om kommunens behandling af ansøgninger om sygedagpenge for personer, der har bopæl/ophold i et andet EU/EØS-land samt til Bilag I for en beskrivelse af SED-blanketterne S040 og S041.

Kapitel 8: Kommunens opgaver i forbindelse med behandling af sager vedrørende ydelser ved sygdom

8.1. Handlekommune

Efter retssikkerhedslovens § 9 er det som udgangspunkt opholdskommunen, der er handlekommune i sygedagpengesager, og dermed den kompetente institution i en sag om sygedagpenge til en statsborger fra et andet EU/EØS-land. Der henvises nærmere til § 29 i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v., hvor der er fastsat regler om, hvilken kommune der har handleforpligtelsen i sager om sygedagpenge til personer med ophold i udlandet.

8.2. Behandling af ansøgninger

Kommunerne skal efter national lovgivning behandle ansøgninger, træffe afgørelser og foretage opfølgning i sager om sygedagpenge, og er således den kompetente institution i disse sammenhænge.

Når der modtages en ansøgning om sygedagpenge fra en statsborger fra et andet EU/EØS-land, skal kommunen derfor som det første vurdere, om den pågældende er omfattet af dansk lovgivning og dernæst træffe afgørelse vedrørende spørgsmål om sygedagpenge på samme måde, som hvis der var tale om en dansk statsborger med arbejde i Danmark.

8.2.1. Videresendelse af ansøgninger til den kompetente institution/kontaktorganet

Hvis kommunen ved en fejltagelse modtager en ansøgning fra en borger, der ikke er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, skal kommunen videresende ansøgningen til den udenlandske institution, der efter forordningen er den kompetente institution med angivelse af, hvilken dato ansøgningen er indgivet. Hvis kommunen ikke har kendskab til den kompetente institution, kan ansøgningen sendes til kontaktorganet i det pågældende medlemsland. EU-medlemslandenes kontaktorganer og kompetente institutioner kan findes på EESSI's officielle fortegnelse over Socialsikringsinstitutioner i EU, som findes her:

<https://ec.europa.eu/social/social-security-directory/pai/select-country/language/da> Adressen kan indsættes i browseren, og når siden åbnes, gøres følgende:

1. Klik på det land du søger kontaktorganer i – f.eks. Belgien
2. Vælg ”Søgning med Foruddefinerede Kriterier”

3. Vælg "Socialsikringskategorier" f.eks. sygdom
4. Vælg "ydelsestype" f.eks. kontantydelse
5. Tryk "Søg".

8.2.2. Ansøgning via opholdslandet

I de tilfælde, hvor en EU-borger opholder sig i et andet medlemsland end Danmark og søger om danske sygedagpenge enten ved selv at kontakte kommunen, eller ved at institutionen i bopæls- eller opholdslandet, sender en blanket SED S055 evt. vedlagt en lægeerklæring, skal kommunen træffe afgørelse i sagen og meddele afgørelsen til den pågældende borger. Endvidere skal kommunen underrette bopæls- eller opholdsstedets institution ved brug af blanket SED S046.

Hvis kommunen har behov for at indhente yderligere oplysninger, kan det f.eks. ske ved brug af en blanket SED H001 eller SED H120 (medicial information).

Om anvendelsen af SED-blanketterne henvises til Bilag I til denne vejledning.

8.3. Generelle bestemmelser vedrørende sagsbehandlingen

Der findes i grundforordningens afsnit V og gennemførelsesforordningens afsnit I, kapitel II, en række generelle bestemmelser vedrørende sagsbehandlingen og bestemmelser, der vedrører ydelserne efter forordningerne helt bredt.

8.3.1. Samarbejde

Grundforordningens artikel 76 vedrører samarbejde. I artiklen er det fastsat, at medlemslandenes myndigheder og institutioner skal yde hinanden bistand på samme måde, som hvis det drejede sig om gennemførelsen af egen lovgivning.

Institutionerne skal i overensstemmelse med princippet om god forvaltningsskik besvare alle forespørgsler inden for en rimelig frist og skal i den forbindelse informere de berørte personer om oplysninger, der er nødvendige for, at de pågældende kan udøve deres rettigheder efter forordningen.

8.3.2. Sprog

Det fremgår af grundforordningens artikel 76, stk. 7, at et lands myndigheder, institutioner og domstole ikke kan afvise begæringer eller andre dokumenter, der forelægges dem med den begrundelse, at de er affattet på et andet sprog, der er anerkendt som officielt sprog i EU.

Myndigheder og institutioner, der behandler sager efter forordningen, f.eks. danske kommuner, a-kasser samt klageinstanser er således forpligtet til at modtage henvendelser, ansøgninger og tilhørende dokumentation m.v. på et hvilket som helst andet sprog, der er blandt de sprog, der er anerkendt som officielle EU-sprog. Hvis det er nødvendigt for behandling af henvendelsen, må myndigheden/institutionen selv sørge for at betale for oversættelserne. Der findes ikke i grundforordningen eller gennemførelsesforordningen bestemmelser om refusion af disse udgifter.

Hvis f.eks. en borger i Danmark har søgt om sygedagpenge fra et andet medlemsland, og dette land ønsker foretaget en lægeundersøgelse, som de beder den danske kommune om at indhente, skal kommunen oversætte anmodningen for egen regning.

I tilfælde, hvor en borger i et andet medlemsland søger om danske sygedagpenge, skal oversættelser af anmodninger fra kommunen om yderligere oplysninger, herunder helbredsoplysninger, på tilsvarende måde betales af institutionen i ansøgers bopælsland.

Efter reglerne i retssikkerhedsloven og forvaltningsloven har kommunen pligt til at sikre sig, at borgeren forstår og bliver forstået i sager, der behandles af myndigheden. Det betyder, at kommunen ved ansøgning om en dansk ydelse efter sygedagpengelovgivningen fra en anden medlemsstats borger, der ikke behersker det danske sprog, skal sørge for oversættelse af skriftligt materiale, der anvendes i forbindelse med behandling af sagen, f.eks. spørgeskema, høringsbrev og afgørelser.

Det betyder f.eks., at den danske kommune i en sygedagpengesag, hvor personen under sygdommen opholder sig i Polen, og hvor kommunen ved, at personen kun taler polsk, efter dansk lovgivning er forpligtet til at oversætte oplysningsskemaet med tilhørende brev til polsk. Ved eventuel opfølgningssamtale i kommunen skal kommunen endvidere sørge for tolkning.

Kapitel 9: Beregning

Det fremgår af grundforordningens artikel 21, stk. 2 og 3, at hvis sygedagpengene beregnes på grundlag af en gennemsnitsindtægt eller en fastsat indtægt, sker beregningen alene på grundlag af indtægter i de perioder, der er tilbagelagt efter det kompetente lands lovgivning.

En borger, der kommer fra beskæftigelse i et medlemsland til beskæftigelse i Danmark, skal således ved sygdom have beregnet sine sygedagpenge på grundlag af indtægten ved arbejdet i Danmark.

Det fremgår endvidere af grundforordningens artikel 21, stk. 4, at bestemmelserne i stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse, i de tilfælde, hvor der i den kompetente institutions lovgivning er en referenceperiode, som helt eller delvist svarer til de perioder, som borgeren har tilbagelagt i én eller flere andre medlemsstater.

Kapitel 10: Borgerens pligter

10.1. Oplysningspligt

De personer, som er omfattet af grundforordningen, skal hurtigst muligt underrette den kompetente institution om enhver ændring i deres personlige forhold, der har betydning for deres ret til ydelser ifølge forordningen. Hvis kontakten til den kompetente institution er foregået via bopæls- eller opholdsstedets institution, skal institutionerne her endvidere underrettes. Dette fremgår af grundforordningens artikel 76, stk. 4.

Det betyder f.eks., at en person, der modtager sygedagpenge under ophold i Letland, hurtigst muligt skal underrette kommunen om hel eller delvis raskmelding.

10.2. Tidsfrister for ansøgninger, erklæringer, klage eller sagsanlæg

Ansøgninger, erklæringer, klager eller sagsanlæg, der efter et lands lovgivning skal være indgivet til en myndighed, en institution eller en domstol i det pågældende land inden for en bestemt frist, anses for rettidigt indgivet, såfremt de inden for samme frist er indgivet til en tilsvarende myndighed, institution eller domstol i et andet medlemsland, jf. grundforordningens artikel 81.

Det betyder f.eks., at en klage over en dansk afgørelse om sygedagpenge anses for rettidigt indgivet, hvis klagen inden for fristen er modtaget i en sygedagpengemyndighed i et andet medlemsland.

På samme måde vil henvendelser med anmodning om en ydelse fra et andet medlemsland, som f. eks. en dansk kommune modtager, og som skal sendes til den rette medlemsstats institution, anses for rettidigt modtaget, hvis de er modtaget i den danske kommune inden for den frist, der gælder for den udenlandske institution.

Kapitel 11: Administrativ kontrol og opfølgning – dansk lovgivning i samspil med forordningerne

Det er i grundforordningens artikel 76 fastsat, at medlemslandenes myndigheder og institutioner skal yde hinanden bistand.

Det er fastsat i sygedagpengelovens § 18, at kommunen er forpligtet til at foretage opfølgning i sager om sygedagpenge til borgere, der bor i udlandet, dog med de indskrænkninger, der følger af særlige bestemmelser om administration efter grundforordningen og gennemførelsesforordningen.

Efter gennemførelsesforordningens artikel 87, stk. 3, følger det, at når en borger, der modtager eller ansøger om ydelser, opholder sig eller er bosat i et andet medlemsland end der, hvor den kompetente institution er beliggende, foretages den administrative kontrol efter den kompetente institutions anmodning af institutionen i borgerens opholds- eller bopælsland.

Det betyder, at kommunen som led i opfølgningen i en sygedagpengesag, hvor borgeren opholder sig i f.eks. Polen, kan anmode bopælslandets institution om at foretage opfølgningen. Hvis kommunen ikke - f.eks. via borgeren - er bekendt med hvilken institution, der er tale om, kan kommunen rette henvendelse til bopæls-/opholdslandets kontaktorgan, som så videreformidler henvendelsen. EU-medlemslandenes kontaktorganer kan findes på EESSI's officielle fortegnelse over Socialsikringsinstitutioner i EU, som findes her:

<https://ec.europa.eu/social/social-security-directory/pai/select-country/language/da> Adressen kan indsættes i browseren, og når siden åbnes, gøres følgende:

1. klik på det land du søger kontaktorganer i – f.eks. Belgium
2. Vælg ”Søgning med Foruddefinerede Kriterier”
3. Vælg ”Socialsikringskategorier” f.eks. sygdom
4. Vælg ”ydelsestype” f.eks. kontantydelse
5. Tryk ”Søg”.

Det betyder endvidere, at en kommune kan blive anmodet om at bistå med sygedagpengeopfølgningen, hvis en borger bor i kommunen men arbejder i f.eks. Tyskland.

Nedenfor gennemgås nærmere de to situationer, hvor en kommune dels udbetaler sygedagpenge og er kompetent institution, dels bistår med opfølgningen som den stedlige institution.

11.1. Administrativ kontrol og opfølgning (sygedagpengeopfølgning), når der udbetales sygedagpenge fra Danmark til en borger i andet EU/EØS-land

Kommunen skal efter reglerne i sygedagpengelovens kap. 6 foretage opfølgning i sager, hvor kommunen udbetaler sygedagpenge til en borger eller sygedagpengerefusion til en arbejdsgiver.

Det er fastsat i sygedagpengelovens § 18, stk. 1, at ved kommunens opfølgning i sager om sygedagpenge til borgere, der bor i udlandet, gælder samme forpligtelser som for borgere, der bor i Danmark, med

de indskrænkninger, der følger af særlige bestemmelser om administration efter grundforordningen og gennemførelsesforordningen.

De indskrænkninger, der henvises til, er dels grundprincippet om ligebehandling som omtalt under kapitel 1, dels grundforordningens bestemmelser (artikel 21, 76, 82) og gennemførelsesforordningens bestemmelser (artikel 27, 87).

Kommunen kan varetage opfølgningen selv eller evt. anmode bopæls- eller opholdslandets institution/opholdslandets kontaktorgan om at bistå med opfølgningen. Kommunen skal i hver enkelt sag tage stilling til, om det er hensigtsmæssigt at anmode opholds- eller bopælslandet om at bistå med opfølgningen, jf. gennemførelsesforordningens artikel 87, stk. 3, eller om det er mere hensigtsmæssigt, at kommunen selv foretager hele opfølgningen under hensyntagen til, at den sygemeldte kun i særlige situationer deltager i opfølgningsamtaler i kommunen.

Kommunen kan i vurderingen lægge vægt på den viden, der er om den konkrete sag, herunder om sygdommens karakter og om bopælslandet muligheder for at tilbyde en virksomhedsrettet opfølgningsindsats. I flere EØS/EU-lande består opfølgningen i en administrativ og lægelig kontrol af sygdommen. Om bistand til at indhente lægelig dokumentation som led i opfølgningen se afsnit 11.3.

Hvis kommunen anmoder den stedlige institution om at bistå med opfølgningen, indgår oplysninger m.v. fra denne opfølgning i kommunens opfølgning i sagen.

11.1.1. Når kommunen selv varetager sygedagpengeopfølgningen uden bistand fra opholds- eller bopælslandet

I mange sager vil det under hensyntagen til den konkrete sag være mest hensigtsmæssigt, at kommunen selv foretager opfølgningen og derfor ikke anmoder opholds- eller bopælslandet om bistand.

Det gælder f.eks. i sager, hvor borgeren er grænsegænger og kan deltage i kommunens opfølgningsamtaler og evt. beskæftigelsesrettede tilbud.

Det gælder endvidere i de sager, hvor kommunen vurderer, at opfølgningen kan gennemføres ved dialog med den sygemeldte primært via telefon, brev og/eller mail. Opfølgningen må i disse sager tilrettelægges således, at den sygemeldte under iagttagelse af ligebehandlingsprincippet kun indkaldes til samtale i særlige situationer, jf. sygedagpengelovens § 18, stk. 2.

Opfølgningen sker så vidt muligt efter de gældende danske regler. Ved afvigelser anbefales det, at det noteres i sagen med begrundelse.

Kommunen kan i visse sager have brug for at anvende en tolk. Udgiften hertil afholdes af kommunen som en administrationsudgift.

Hvis kommunen har brug for at indhente en lægeerklæring, kan kommunen anmode den stedlige institution om en lægeattest. Se mere om lægelig dokumentation i afsnit 11.3.

11.1.2. Når opholds- og bopælslandet bistår kommunen med sygedagpengeopfølgningen

Ønsker kommunen, at opholds- eller bopælslandet bistår kommunen med sygedagpengeopfølgningen, retter kommunen henvendelse til bopælslandets kompetente myndighed eller evt. direkte til den kompetente institution.

Hvis kommunen retter henvendelse direkte til den kompetente institution, vil der i de fleste tilfælde kunne spares en del tid. Det bemærkes, at den sygemeldte ofte vil kunne give oplysninger, som kan

afklare, hvortil en sag skal sendes. Herudover har kommunen typisk også oplysninger om den sygemeldte i forbindelse med oplysninger i folkeregister og udstedelse af sygesikringsdokumentation til borgeren.

Selv om opholds- og bopælslandet bistår med opfølgningen, skal den danske kommune på baggrund af opfølgningen i opholds- og bopælslandet foretage opfølgningen efter sygedagpengeloven. Det kan indebære, at kommunens opfølgning alene sker på baggrund af de informationer, der er modtaget fra bopælslandet. Kommunen skal i opfølgningen tage stilling til, om der er behov for at anmode om en lægeattest. Kommunen skal også løbende vurdere, om den sygemeldte fortsat har ret til at modtage sygedagpenge.

Når opholds- og bopælslandet bistår kommunen med opfølgningen, sker opfølgningen efter dette lands nationale regler. Kommunen kan derfor eksempelvis ikke anmode opholds- eller bopælslandet om at iværksætte en virksomhedspraktik, hvis dette ikke er muligt i det pågældende land, eller hvis den stedlige myndighed ikke vurderer, at det er den rette indsats til den sygemeldte.

11.1.3. Indkaldelse til samtale/opfølgning i Danmark

Borgeren kan anmodes om at rejse til det land, hvor den kompetente institution er beliggende, men kun hvis vedkommende er i stand til at foretage rejsen, uden at det går ud over helbredet, og hvis institutionen afholder de nødvendige rejse- og opholdsudgifter, jf. gennemførelsesforordningens artikel 87, stk. 2 og 87, stk. 3, afsnit 3.

Det følger endvidere af sygedagpengelovens § 18, stk. 2, at kommunen efter en konkret vurdering af oplysningerne om sygdomsforløbet kan indkalde en borger, der opholder sig eller har bopæl i udlandet, til en drøftelse af forløbet og mulige hensigtsmæssige initiativer, der kan medvirke til en hurtigere raskmelding og fortsat beskæftigelse.

Det gælder, uanset om kommunen selv varetager opfølgningen, eller kommunen har anmodet den stedlige institution om at bistå med opfølgningen.

Eksempler på situationer med hjemkaldelse til opfølgning i Danmark:

- Den syge borger er stadig ansat på en dansk virksomhed, men opholder sig i andet EU/EØS-land. Hvis kommunen ud fra de lægelige oplysninger, der eksempelvis er modtaget fra opholdslandet, skønner, at der er mulighed for at iværksætte en fastholdelsesindsats på den ansattes arbejdsplads, f.eks. i form af virksomhedspraktik eller gradvis tilbagevenden til arbejde, indkalder kommunen den sygemeldte til opfølgningssamtale i kommunen. Der kan f.eks. være tale om grænsegængere.
- Den syge borger er uden ansættelse. Kommunen vurderer ud fra de lægelige oplysninger fra opholdslandet, at en raskmelding kan fremmes ved, at kommunen iværksætter en særlig tilrettelagt virksomhedsrettet indsats i Danmark. Opholdslandet har ikke tilsvarende tilbud.
- Den syge borger er uden ansættelse. Kommunen vurderer ud fra de lægelige oplysninger fra opholdslandet, at en raskmelding kan fremmes ved en beskæftigelsesrettet indsat evt. kombineret med indsats fra sundhedsvæsenet. Opholdslandets sygeopfølgning indebærer ikke en vurdering af behov for en beskæftigelsesrettet indsats.

Kommunen afholder efter sygedagpengelovens § 18 udgifterne ved at indkalde sygemeldte til samtale i Danmark, dvs. udgifter til rejse og evt. opholdsudgifter. Det er kommunen, der beslutter udgiftens størrelse. Der skal tages hensyn til sygemeldtes helbred m.v., når rejseform fastlægges.

Kommunen afholder desuden udgifter til ophold og rejse, hvis der iværksættes en virksomhedsrettet indsats i Danmark som led i at fremme den sygemeldtes tilbagevenden til arbejde.

Den sygemeldte kan evt. klage over kommunens afgørelse. Klagen indgives til kommunen, der – hvis klageren ikke får fuldt medhold – sender klagen videre til Ankestyrelsen.

11.1.4. Vejledning m.v. til kommunerne i forbindelse med opfølgning over for en sygemeldt, der har ophold/bopæl i et andet EU/EØS-land

Det er i sygedagpengelovens § 18, stk. 3, fastsat, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering kan yde kommunen rådgivning og vejledning i forbindelse med gennemførelsen af opfølgningen over for en sygemeldt, der modtager sygedagpenge under ophold eller ved bopæl i et andet EU/EØS-land.

Vejledningen består i vejledning om lovgivningen, herunder om samspil mellem national lovgivning og EU-lovgivning. Endvidere vejledes om, hvordan der skabes kontakt til bopælslandet.

11.2. Administrativ kontrol og opfølgning, når der udbetales sygedagpenge fra et andet EU/EØS-land til en borger i Danmark

Efter gennemførelsesforordningens artikel 87, stk. 3, kan den kompetente institution anmode institutionen på den sygemeldtes opholds- eller bopælssted om at foretage den administrative kontrol, når en borger, der modtager eller ansøger om ydelser, opholder sig eller er bosat i et andet medlemsland end der, hvor den kompetente institution er beliggende.

Det betyder, at kommunen kan blive anmodet om at bistå den kompetente institution i et andet EU/EØS-land med opfølgningen i denne institutions sygedagpengesag, når den sygemeldte opholder sig eller har bopæl i kommunen.

Kommunens bistand sker på baggrund af den kompetente institutions anmodning og efter dansk lovgivning. Kommunen kan således efter aftale med den kompetente institution hjælpe f.eks. med at vurdere, om den sygemeldte er uarbejdsdygtig, iværksætte beskæftigelsesrettede tilbud og indhente lægelige dokumentation på samme måde som i en sag, hvor kommunen udbetaler danske sygedagpenge.

Den kompetente institution betaler udgifterne ved opholds- og bopælslandets opfølgning.

11.3. Lægeundersøgelser

Bestemmelser om lægeundersøgelser findes i grundforordningens artikel 82 og gennemførelsesforordningens artikel 87.

Det fremgår af artikel 87, stk. 1, i gennemførelsesforordningen, at nødvendige lægeundersøgelser på den kompetente institutions anmodning kan foretages i et andet medlemsland af institutionen på det sted, hvor ansøgeren eller modtageren af ydelser bor eller opholder sig på de betingelser, der er fastsat i gennemførelsesforordningen, eller er aftalt mellem de kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater. Det fremgår af gennemførelsesforordningen, at undersøgelsen som udgangspunkt sker efter regler, der er fastlagt i den lovgivning, som gælder for opholds- eller bopælslandets institution.

Hvis en tysk statsborger, der opholder sig i Tyskland, søger om danske sygedagpenge, skal institutionen i Tyskland efterkomme den danske kommunes anmodning om en lægeundersøgelse i Tyskland. På samme måde skal en dansk kommune efterkomme anmodning om en lægeundersøgelse fra den kompetente institution i et andet medlemsland, når en borger i kommunen har søgt om f.eks. sygedagpenge fra det andet medlemsland.

Den kompetente institution meddeler opholds- eller bopælsstedets institution, hvilke punkter lægeundersøgelsen skal omfatte.

Når undersøgelsen er foretaget sendes rapport om undersøgelsesresultaterne til den institution, som har anmodet om lægeundersøgelsen, og institutionen er bundet af de konstateringer, som opholds- eller bopælsstedets institution har foretaget, jf. artikel 87, stk. 2, i gennemførelsesforordningen. Det betyder, at en lægeattest fra opholds- og bopælslandet indgår som et element i den samlede sag.

Det fremgår ligeledes af artikel 87, stk. 2, i gennemførelsesforordningen, at den kompetente institution har ret til selv at udpege en læge til at undersøge ydelsesmodtageren. Ydelsesmodtageren kan kun anmodes om at rejse til den kompetente institution, hvis vedkommende er i stand til at foretage rejsen, uden at det går ud over helbredet, og hvis den kompetente institution afholder de rejse- og opholdsudgifter, der er forbundet med undersøgelsen.

Udgifterne til lægeattesten refunderes af den institution, der anmoder om undersøgelsen, jf. artikel 87, stk. 6, i gennemførelsesforordningen.

Nogle lande har aftalt refusionsafkald i forbindelse med naturalydelser, herunder lægeundersøgelser.

Hvis der er givet refusionsafkald skal bopælsstedets institution afholde udgiften til bl.a. lægeundersøgelser.

F.eks. skal kommunen ved ansøgning om sygedagpenge fra en borger i Sverige, ikke betale for en lægeerklæring udstedt i Sverige til brug ved behandling af ansøgningen, da der mellem de nordiske lande gives afkald på refusion. Der henvises til nordisk konvention artikel 15, stk. 1 (lægelig kontrol).

Kapitel 12: Modregning

I gennemførelsesforordningens artikel 72 findes regler for institutionernes tilbagesøgning af uberettiget modtagne beløb.

I artikel 72, stk. 1, er fastsat betingelser for modregning i en ydelse, som det påhviler en institution i et andet medlemsland at udrede, hvis et andet medlemslands institution fejlagtigt har udbetalt ydelser til en person.

For en uddybning heraf henvises til Vejledning om EF-regler om social sikring – Generel introduktion og fælles regler

Kapitel 13: Beskyttelse af personoplysninger

Grundforordningens artikel 77 bestemmer, at når myndighederne eller institutionerne i et land sender myndighederne eller institutionerne i et andet land personoplysninger, er den meddelelse, der oversendes, omfattet af lovgivningen om databeskyttelse i det land, som fremsender den.

Enhver meddelelse fra myndigheden eller institutionen i det land, som har modtaget den, samt dette lands lagring, ændring og sletning af data, er omfattet af lovgivningen om databeskyttelse i det land, som modtager den.

Kapitel 14: Nordisk konvention om social sikring

Nordisk konvention om social sikring bygger på forordningernes principper, og henviser i vid udstrækning til forordningernes regler, således at der sker en lige behandling af de personer, der er omfattet af forordningerne, og de personer, der omfattes af konventionen. Dette gælder også på sygedagpengeområdet, hvor forordningens regler om sygedagpenge finder tilsvarende anvendelse på personer, der er omfattet af konventionen.

De nordiske lande har indgået aftaler om den praktiske håndtering af sager, hvor en person, der er bosat i et nordisk land og arbejder i et andet nordisk land, har behov for beskæftigelsesrettet indsats i bopælslandet.

Baggrunden herfor er, at det i nordisk konvention om social sikring er fastsat, at landenes institutioner skal samarbejde om at hjælpe syge personer tilbage i arbejde, når en person bor i et nordisk land og arbejder i et andet. I den administrative aftale til nordisk konvention om social sikring er det herudover fastsat, at landenes institutioner skal blive enige om bilaterale aftaler om administrative retningslinjer om en beskæftigelsesrettet indsats for sygedagpengemodtagere.

Aftalerne, som ligger inden for de enkelte landes nationale regler, kan ses på Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings hjemmeside: www.star.dk.

14.1. Særligt vedrørende Færøerne og Grønland

Nordisk konvention gælder - i modsætning til EU-reglerne - også for Færøerne og Grønland. Konventionen skal således anvendes i forholdet mellem på den ene side Grønland eller Færøerne og på den anden side Island, Finland, Norge eller Sverige.

Derimod anvendes konventionen ikke til at regulere det indbyrdes forhold mellem Danmark, Grønland og Færøerne. I forholdet mellem de tre rigsdele indbyrdes anvendes alene national lovgivning.

Da EØS-aftalen betyder, at EU-reglerne om social sikring skal anvendes mellem de nordiske lande, får den nordiske konvention kun betydning for personer, der ikke omfattes af EU-reglerne.

Konventionen anvendes for personer, der er omfattet af et nordisk lands lovgivning, og som ikke er omfattet af forordningerne. På sygedagpengeområdet anvendes konventionen for erhvervsaktive personer, der er statsborgere i lande uden for EØS, dvs. tredjelandes borgere.

En amerikansk statsborger, der bor i Tyskland og arbejder i Danmark, har ikke ret til sygedagpenge fra Danmark på grund af de særlige danske forbehold i forhold til tredjelandes statsborgere.

På grund af den nordiske konvention om social sikring er den pågældendes retstilstand anderledes, hvis samme amerikanske statsborger er bosat i Sverige og arbejder i Danmark. Pågældende vil da i kraft af den nordiske konvention være berettiget til sygedagpenge fra Danmark, jf. ovenfor.

Kapitel 15: Bilaterale konventioner

Danmark har desuden indgået andre multilaterale aftaler samt bilaterale aftaler om social sikring med en række tredjelande, hvoraf enkelte aftaler også indeholder regler om ret til bl.a. sygedagpenge for de omhandlede landes statsborgere. Omfanget af rettighederne fremgår af de enkelte aftaler, som findes på Borger.dk

Kapitel 16: EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information)

EESSI er betegnelsen for et digitaliseringsprojekt forankret i EU og som omfatter alle EU og EØS-lande. EESSI vedrører alene udveksling af data mellem institutioner på tværs af landegrænser. EESSI har som dybere formål at sikre og koordinere vandrende arbejdstageres sociale rettigheder.

Alle danske institutioner, der behandler internationale sager vedrørende sociale sikringsydelser, udveksler relevante data med institutioner i andre EU/EØS-lande via den EESSI-infrastruktur, som er fuldt udbygget i Danmark. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har en særlig rolle i denne infrastruktur i og

med, at styrelsen har ansvaret for at administrere, drifte og monitorere det nationale transitpunkt, hvor al digital kommunikation, ind og ud af landet, går igennem.

Alle danske institutioner anvender et sagsbehandlerværktøj kaldet RINA (Reference Implementation National Application), som er udviklet af EU-Kommissionen. Ved hjælp af RINA kan de danske institutioner sikkerhedsmæssigt forsvarligt sende og modtage oplysninger i en struktureret form efter særlige regler for sagsflows.

Danmark har på linje med alle andre EU-medlemslande formelt overtaget ejerskabet af RINA produktet fra EU-Kommissionen.

Den enkelte kommune står selv for 1. level support i forhold til RINA. Ved særlige udfordringer i forbindelse med brugen af RINA kan kommunale sagsbehandlere rette henvendelse til KL. Ved tekniske spørgsmål eller driftsforstyrrelser kan der rettes henvendelse til KOMBITs driftsleverandør.

I øvrigt er det helt overordnet fastslået i grundforordningens artikel 76, at medlemsstaternes myndigheder og institutioner skal yde hinanden bistand, som om det drejede sig om gennemførelsen af deres egen lovgivning.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 7. juli 2023

MIE SKOVBAEK MORTENSEN

/ Astrid Helledi Steensen

BLANKETTER***BUC's (SED-flows) og SED-blanketter***

Ved behandling af en international sygedagpengesag vil der skulle indhentes eller videregives oplysninger imellem medlemslandenes kompetente institutioner.

EU-forordning nr. 883/2004 (grundforordningen) har haft virkning fra 1. maj 2010. Fra dette tidspunkt har EU's kompetente institutioner på det sociale sikringsområde i praksis udvekslet relevante oplysninger både via de gamle E-blanketter (som var fast praksis under den tidligere EF-forordning nr. 1408/71) og papirudgaver af de nye SED'er (Structured Electronic Documents). For nogle sektorer f.eks. arbejdsløshedsdagpengeområdet udveksles næsten udelukkende papirudgaver af SED'erne.

I dette bilag tages udgangspunkt i de vejledninger som Den Administrative Kommission for koordinering af sociale sikringsordninger har udarbejdet om brugen af blanketter på sygedagpengeområdet. Blanketterne er beskrevet under punkt 8 og 9 i vejledningen.

For at sikre at udvekslingen af dokumenter inden for det enkelte ydelsesområde sker i en logisk konsistent rækkefølge har EU-kommissionen i samarbejde med EU-medlemsstaterne for alle ydelsesområder udviklet en række BUCs (Business Use Cases).

De enkelte BUCs beskriver proceduren for anvendelse af SED-blanketterne i forbindelse med udveksling af oplysninger imellem medlemslandene for specifikke sagsbehandlingsskridt for det enkelte ydelsesområde.

Relevante SED-blanketter

På sygedagpengeområdet findes blanketter, der specifikt skal bruges i sager vedrørende ansøgning om og udbetaling af sygedagpenge, når der er behov for at udveksle oplysninger imellem medlemslandenes institutioner. Disse blanketter er S-blanketter. Det er dog ikke alle S-blanketter, der er relevante i en sygedagpengesag, da flere S-blanketter omhandler naturalydelser ved sygdom.

Derudover har nogle af H-blanketterne (de horisontale blanketter) en generel funktionalitet, og kan således anvendes i forbindelse med alle ydelsestyper, herunder i sager om sygedagpenge. H120 er tænkt anvendt til anmodning om lægelige oplysninger, og H121 til besvarelse af en H120. Desuden kan H020 anvendes til krav om refusion, administrativ kontrol eller lægeundersøgelse, og en sådan henvendelse besvares ved brug af en H021.

Endelig findes nogle S-dokumenter, som borgeren skal have med sig under et ophold i en anden medlemsstat, kaldet Personbårne dokumenter (PD). Et af disse har indirekte relevans i en sygedagpengesag, nemlig PD S1, som udstedes til en person, der modtager arbejdsløshedsdagpenge fra et medlemsland (det kompetente land – som f.eks. kan være Danmark) under ophold og ansøgning om arbejde i et andet medlemsland. Den pågældende vil da ved sygdom være berettiget til sygedagpenge fra det kompetente land (efter de danske sygedagpengeregler – dvs. efter at have modtaget arbejdsløshedsdagpenge i 14 dage). Udbetaling Danmark udsteder blanketten.

Nedenfor beskrives de SED-blanketter, som kan anvendes af kommunerne med udgangspunkt i de flows (BUC's), som de er bundet op i:

S-BUC 12: Ansøgning om sygedagpenge (SED S055)

SED S055. I princippet skal en EU-borger, der bliver syg under bopæl/ophold i en anden medlemsstat end den kompetente, for at søge om sygedagpenge sende den lægelige dokumentation fra en læge i bopæls-/opholdslandet direkte til den kompetente institution (dvs. til den institution, der skal træffe afgørelse vedr. pågældendes ret til sygedagpenge).

I de tilfælde, hvor den syge borgers læge i bopæls-/opholdslandet ikke udsteder en lægeattest om uarbejdsdygtighed, skal den pågældende kontakte bopæls-/opholdsstedets relevante institution, der skal sørge for, at der sendes en SED S055 med en lægeattest til myndigheden i det kompetente medlemsland. Der er ikke p.t. nogen standardiseret blanket, som lægeattesten skal skrives på.

Det fremhæves i retningslinjerne, at det stærkt anbefales, at institutionen i bopæls-/opholdslandet på baggrund af de lægelige oplysninger angiver så præcist som muligt, hvor lang tid uarbejdsdygtigheden forventes at vare. Hvis uarbejdsdygtigheden varer i længere tid end vurderet i den først fremsendte SED S055 sendes en ny SED S055.

H-BUC 08 Lægelig kontrol (SED H120 og H121)

SED H120 bruges af den kompetente myndighed når denne har behov for at anmode bopæls-/opholdsstedets myndighed om at gennemføre lægelig kontrol eller fremlægge lægelig dokumentation

Lægeundersøgelsen skal udføres i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i lovgivningen hos bopæls-/opholdsstedet. Den anmodende myndighed skal informere om eventuelle særlige krav, der skal følges, og punkter, der skal dækkes af lægeundersøgelsen. Bopæl/opholdsstedet fremlægger den nødvendige lægelige dokumentation eller informerer om resultaterne af lægeundersøgelse og udsteder, når det er relevant, en lægeerklæring, der skal vedlægges SED H120. Den anmodende myndighed er bundet af den anmodede myndighed resultater.

Blanketten bruges desuden, når den kompetente myndighed skal anmode om oplysninger om udgifter forbundet med den lægelige kontrol.

SED H121 bruges af institutionen i bopæls-/opholdsstedet til at besvare SED H120. Blanketten kan også bruges som meddelelse om medicinsk information i H-BUC 9.

H-BUC 10: Administrativ kontrol (SED H130 og SED H131)

SED H130 bruges af den kompetente myndighed når denne har behov for at anmode bopæls-/opholdsstedets myndighed om at gennemføre en administrativ kontrol

Den anmodede myndighed informerer om resultaterne af den administrative kontrol og udsteder, når det er relevant, en rapport, der skal vedlægges svarblanketten. Den anmodende myndighed er bundet af den anmodede myndigheds resultater.

Blanketten bruges desuden, når den kompetente myndighed skal anmode om oplysninger om udgifterne forbundet med den administrative kontrol.

Hvis der tidligere er anmodet om oplysninger om de mulige udgifter til administrativ kontrol og den kompetente myndighed nu ønsker at anmode om, at der skal udføres administrativ kontrol, skal myndigheden sørge for at markere deres godkendelse af de tidligere estimerede omkostninger i det respektive felt.

SED H131 bruges af institutionen i bopæls-/opholdsstedet til at besvare SED H130.

S-BUC 14: Information om tilkendelse/afslag (SED S046)

SED S046 anvendes af den kompetente institution til at informere bopæls-/opholdsstedets institution om afgørelsen for så vidt angår de ansøgte sygedagpenge.

Uanset om den kompetente institution tilkender eller giver afslag på sygedagpenge, skal institutionen i svaret oplyse for hvilken periode, der tilkendes eller gives afslag på sygedagpenge.

SED S046 er obligatorisk, hvis den kompetente institution giver afslag på ansøgningen om sygedagpenge, jf. artikel 27, stk. 9, i gennemførelsesforordningen. Den kompetente myndigheds afgørelse skal vedlægges SED'en. Oplysningerne skal indeholde en begrundelse for at give afslag på sygedagpengene, samt oplysninger om klagemulighed og om klagefrist.

Hvis den kompetente institution tilkender sygedagpenge for en periode og afslår sygedagpenge for en anden periode, bør der sendes en SED S046. I sådanne situationer skal perioden, hvor der gives afslag på sygedagpenge, oplyses under punkt 5.2 på blanketten, og den periode, hvor der ydes sygedagpenge, oplyses på blanketten under yderligere oplysninger. Den kompetente institution skal således ikke sende to SED-blanketter i denne situation. Også i disse tilfælde skal afgørelsen vedhæftes.

Det fremgår af artikel 27, stk. 9, i gennemførelsesforordningen, at den kompetente institution skal orientere forsikringstageren om afgørelsen, når der gives afslag på ansøgning om sygedagpenge, og samtidig skal bopælsstedets institution orienteres om afgørelsen.

Det fremgår af artikel 27, stk. 7, at i de tilfælde, hvor den kompetente institution tilkender sygedagpenge, udbetaler institutionen sygedagpengene direkte til den pågældende og underretter om nødvendigt bopælsstedets institution herom.

S BUC 14 a: Oplysninger vedrørende uarbejdsdygtighed fra den kompetente institution til opholdsstedets institution (SED S047)

SED S047 anvendes af den kompetente institution i følgende to situationer:

1. når sygedagpengene ophører, informeres opholdsstedets institution om dette, og
2. hvis den kompetente institution har andre oplysninger, der er vigtige i forhold til sygedagpengeydelsen.

Hvis uarbejdsdygtigheden på grund af sygdom ophører før det tidspunkt, som er oplyst i en lægerklæring, som er sendt til den kompetente institution af den sygemeldte selv (dvs. hvor bopæls-/opholdsstedets institution ikke har været involveret), skal den sygemeldte selv informere den kompetente institution i overensstemmelse med de regler, som gælder i den kompetente stat.

S BUC 14 b: Oplysninger om ophør af uarbejdsdygtighed fra bopæls-/opholdsstedets institution til den kompetente institution (SED S048)

SED S048 anvendes i følgende to situationer:

- 1) Når bopæls-/opholdsstedet skal sende oplysninger om ophør af den sygemeldtes uarbejdsdygtighed (punkt 5.1. i blanketten).

Hvis den kompetente institution modtager flere lægeattester sendt med en blanket SED S055 på grund af fortsat uarbejdsdygtighed, kan bopæls- og opholdsstedet med en SED S048 sende oplysninger om en forventet slutdato for uarbejdsdygtigheden. I så fald skal henvisningen til den seneste lægeattest gives under punkt 4 i blanketten og kopi af den seneste lægeattest vedlægges.

- 2) Hvis bopæls-/opholdsstedet bliver bekendt med anden vigtig information vedr. retten til sygedagpengene (punkt 5.2 i blanketten).

S-BUC 24: Sammenlægning af perioder (SED S040 og S041)

Disse blanketter anvendes, når der er behov for udveksling af oplysninger til brug for en vurdering af, om der er grundlag for at sammenlægge perioder tilbagelagt i flere medlemslande. Baggrunden for blanketterne er artikel 5 og 6 i grundforordningen og artikel 12, stk. 1, i gennemførelsesforordningen.

Bestemmelsen anvendes f.eks. i de tilfælde hvor erhvervelse, bevarelse, varighed eller generhvervelse af retten til bl.a. sygedagpenge efter det kompetente lands lovgivning baserer sig på forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder, og sådanne perioder er tilbagelagt efter et andet medlemslands lovgivning. Der henvises til vejledningens afsnit 7.6. om sammenlægning af perioder ved vurdering af bl.a. beskæftigelseskravet og tidsbegrænsningen i sygedagpengeloven.

SED S040 anvendes når den kompetente institution har brug for at få oplyst, om en borger har tilbagelagt en relevant periode (med f.eks. arbejde) i et tidligere bopæls/opholdsland.

Af hensyn til en effektiv sagsgang er det vigtigt på SED-blanketten at præcisere, at der er tale om en pengeydelse og hvilken type ydelse, der er tale om, samt at præcisere den periode, henvendelsen vedrører. Det kan være nødvendigt at bruge to SED S040 blanketter, hvis der i samme sag er tale om både en kontantydelse og en naturalydelse, da det er to forskellige myndigheder, der administrerer ydelserne.

SED S041 anvendes til at besvare en anmodning på SED S040.

Institutionen i det tidligere bopæls/opholdsland kan enten oplyse på blanketten, at borgeren ikke har tilbagelagt nogle af de omhandlede perioder, eller bekræfte at borgeren har tilbagelagt en periode, der kan give grundlag for en sammenlægning.

Det er den institution i medlemsstaten, hvis lovgivning borgeren har været omfattet af, der fastslår, hvilke perioder der bør medregnes ved opgørelsen inden for det tidsrum, der oplyses under punkt 4 i SED S040. Om hver forsikringsperiode, skal det oplyses, om der er tale om en tvungen eller frivillig periode.

Hvis der er tale om usikkerhed/tvetydighed på baggrund af SED S040, anbefales det i vejledningen fra Den Administrative Kommission at anvende de horisontale SED-blanketter SED H001 og H002.

Personbårne dokumenter (PD)

Hidtil har personer, der har ret til ydelser under ophold i en anden medlemsstat til udgift for Danmark, haft forskellige E-blanketter til dokumentation af deres rettigheder. Disse blanketter er erstattet af særlige Personbårne dokumenter (Portable Documents) i et genkendeligt EU-design. F.eks. kan der udstedes en blanket PD S1 til en person, der har ret til arbejdsløshedsdagpenge under arbejdssøgning i et andet EU/EØS-land, for at denne har ret til sundhedsydelser, fx lægebehandling, under ophold i det andet EU/EØS-land.